

EFFEKTIV ANVÄNDNING av targets

Användningen av olika former av targets ökar alltmer bland aktiva hundtränare. Några ställer sig fortfarande lite tveksamma – kanske utifrån föreställningen att targets enbart kan användas av renodlade klickertränare. Egentligen är det inte mer komplicerat än att använda andra styrande hjälper såsom utlagda bollar eller godis, men det finns flera fördelar!

Text: Jenny Wibäck Foto: Anna Persson, Lena Mjöberg & Shutterstock

Utnyttja hundens nyfikenhet vid introduktionen

Att få fram ett target-beteende är i regel enkelt, men det gäller att vara väl förberedd. Innan du påbörjar träningen – ut-

rusta dig med belöningsmarkör och godis. Utnyttja hundens nyfikenhet genom att belöna hunden vid första kontaktförsöket med sin target. Om du till exempel vill lära hunden att sätta nosen på ditt

pekfinger, så kan du inleda med att hålla handen bakom ryggen, för att – när hunden är koncentrerad på dig – snabbt ta fram fingret och belöna så snart hunden nosar på det (vilket de flesta hundar gör av ren nyfikenhet). På samma sätt kan du introducera en tass-target. Håll den bakom ryggen, placera den snabbt på marken och belöna hundens första försök att närma sig den.

Varför target?

En av de stora fördelarna med att använda target istället för leksak eller godis är att den generellt inte har samma egenvärde. Istället utgör den en uppgift – som visserligen kan vara självförstärkande – men som inte behöver fixera hunden på samma sätt som en belöning. Genom att hunden inte är helt fixerad ökar chansen att den är medveten och aktiv i läroprocessen. En hund som exempelvis springer till en skål med godis eller till sin boll kan visserligen springa snabbt och målmedvetet, men chansen att den är medveten om vad den springer mot eller passerar är relativt liten eftersom allt fokus upptas av belöningen.

Ytterligare en fördel med att hunden inte blir helt fixerad, är att detta minimerar risken för frustration när hjälpen plockas bort eller ”suddas ut”. Eftersom en target utgör en uppgift, är det lätt att byta ut den mot en annan uppgift (till exempel kommandot ”stå”). Om hunden däremot förväntar sig en belöning vid en viss punkt, i form av exempelvis boll eller godis, så kan den ersättande uppgiften

Typ	Material	Exempel på användningsområde
Nostarget	Blomsterpinne eller färgblandare som sticks ner i marken	Då hunden ska röra sig ut från dig.
	Handflata	Ett bra tryck kan utgöra en god grund för tempo mot dig, för fina apporteringar samt för kontaktsfältbeteende i agility
	Pekfinger eller target-stick	Kan ersätta styrning med hjälp av godis i handen.
	Post-it-lapp	För inträning av frysmarkering på föremål (tex vittringsspinnen).
Framtass-target	Skärbräda, plastlock eller dylikt som hunden kan trampa på. Om du vill undvika att din hund apporterar sin target – välj något tungt som är svårt att greppa, exempelvis en liten klinkerplatta.	Då du vill skicka eller dirigera hunden ut från dig, alternativt då den ska hålla en låst position.
Baktass-target	Filt, handduk eller matta som din hund enkelt och utan obehag kan backa på.	Hjälper hunden att få medvetenhet om hur den rör sin bakdel och kan ge ett bra tryck i bakande från dig, vilket du till exempel kan ha nytta av i freestyle eller inför lydnadens fjärrdirigering.
Platåer	Låda, pall eller kloss som hunden ska gå upp på med alla tassarna	Som ”paus-station” om du tränar flera hundar (som i klassiska cirkusnummer) eller för stadgeträning om du vill att hunden bibehåller en viss position. Kan också användas för kroppskontroll genom att hunden går upp med två tassars och utför rörelser med de andra.
Blicktarget	Tejpbitt eller brosch som du fäster på kläderna.	För att styra hundens blick och därigenom ändra position i exempelvis kryp eller fotgående.

(”stå-kommandot”) skapa besvikelse. Detta resonemang är förstås generellt – det finns hundar som är helt tokiga i sina targets och i dessa fall kan det vara bra att tänka på att en target kan ge samma bieffekter som en utplacerad belöning.

Var noggrann med att din target-träning gynnar ditt slutmål!

Ordet ”target” betyder visserligen mål, men i tävlingsinriktad träning utgör den sällan själva målet, utan är en hjälp för att uppnå ett annat mål. Var därför noggrann med att placera och belöna dina targets så att de får fram och förstärker den effekt och de beteenden du i slutändan är ute efter. Om du exempelvis använder target för att få fart och tryck, så kan träningen snabbt bli ineffektiv genom att du emellanåt belönar att hunden travar, eller kanske till och med går till samma target. Ofta utspelar sig detta i pauser av träningen då hunden egentligen inte var uppmanad att utföra övningen; tränaren står och pratar med kompisarna och under tiden går hunden och trampar på sin target som ligger en bit bort, varpå föraren belönar. Det verkar vara något speciellt med just targets som får fram detta beteende hos oss förare – det är nog inte så många som i samma situation hade belönat tuggande på apportbocken eller ett markant långsamt läggande.

Träna in överföringen separat

Som med alla hjälper är det viktigt att tidigt i träningsprocessen ha en plan för hur hjälpen ska arbetas bort. Om

du exempelvis har använt en target för att få din hund till andra sidan av ett hopphinder, så vill du så småningom att hunden ska kunna hoppa utan att den är beroende av att se sin target. Du behöver då göra en ”targetöverföring”, vilket innebär att du lär hunden att utföra samma beteende som den gör på sin target, men utan att en target är utplacerad. För att undvika frustration och osäkerhet i ett specifikt moment kan du välja att träna in en target-överförig separat. Välj gärna ett naturligt inslag i miljön – exempelvis en sten. Place-ra din target på stenen och gör några vanliga repetitioner av hundens target-bete-

ende. Utrusta dig med flera godisbitar så att du kan få flyt i beteendet. När du ser att beteendet för stunden börjar bli lite ”automatiserat” – det vill säga hunden äter godisen och skyndar sig sedan för att utföra beteendet igen – så smyger du snabbt undan din target så att hunden inte ser den (genom att kasta godisen på marken, så får du lite extra tid på dig). Om du har valt rätt läge så kommer din hund att utföra target-beteendet på stenen, utan att hinna se förändringen. Belöna och smyg sedan tillbaka din target igen. Upprepa några gånger, för att så småningom få en hund som blir trygg i att ”om man inte ser sin target ska man utföra samma beteende där den brukar ligga”.

I de specifika moment du tränar byts den praktiska stenen exempelvis ut mot konor (rutan), en grupp människor (framåtsändandet) eller ett kontaktfält (balanshinder). Genom att vara noggrann med att hunden känner sig trygg även utan utplacerad target ökar du chansen för att få fram ert bästa även på tävling.

Låt inte din target försvinna helt

Det behöver inte finnas anledning att tänka att en target ska tas bort för alltid. Utnyttja istället kraften i variabel förstärkning och använd den tillräckligt ofta för att inte tappa det beteende du är ute efter. (Använder du den i rutan så kan du till exempel låta din target finnas i rutan vid två av tre träningspass, för att på så vis bibehålla att hunden springer snabbt och målinriktat.) Teoretiskt sett skulle en väl genomförd target-överfö-

ring kunna ge samma resultat, men det kan bli enklare för tränaren att få till rätt timing om en target är utplacerad.

En del väljer att inleda träningen med en stor target, som sedan klipps ner i mindre och mindre bitar, alternativt placeras längre och längre bort. Om man väljer detta sätt att träna är det viktigt att vara uppmärksam på oönskade bieffekter som att hunden letar med nosen, medan du egentligen är ute efter att hunden ska ha allt fokus på att springa så snabbt den kan.

Överträna!

Precis som andra metoder, har target-träning bieffekter som man bör planera för i sin träning. Ett vanligt exempel är att hundar som är tränade att gå till targets på marken lättare kan bli störda av tydliga planmarkeringar i form av färg eller sågspånshögar. Om du har hög förväntan på targets som är utplacerade på marken, är det därför viktigt att fundera på var – och i vilken form – target-liknande föremål kan dyka upp i tävlingssituationen. Bygg stegvis in dessa upplägg i din träning och kom ihåg att kombinera lätt övning med svår störning och vice versa, så att du bibehåller hundens självförtroende och glädje i utförandet. □

KOM IHÅG

Att lära in en target går i regel rätt så snabbt, men att ”trolla bort den” och fortfarande bibehålla önskat beteende hos hunden kan vara lite svårare. Kom ihåg att hålla fokus på ditt slutmål, så att din target hjälper dig att få fram det beteende du verkligen är ute efter!

